

Õiguskantsler

Teie 05.05.2015 nr

Meie 29.05.2015 nr 7-5/150665/1502462

Seisukoht õigusrikkumise puudumise ja vastuolu mittetuvastamise kohta Detailplaneeringu algatamata jätmise

Austatud

Pöördusite õiguskantsleri poole avaldusega, milles väljendasite pahameelt selle üle, et Jõelähtme Vallavalitsus jättis oma [] korraldusega nr [] Teie soovitud detailplaneeringu algatamata.

Seoses detailplaneeringu algatamisest keeldumisega palusite õiguskantsleril kontrollida Jõelähtme Vallavalitsuse tegevuse vastavust põhiõiguste ja -vabaduste tagamise ja hea halduse tava põhimõtetele (nn ombudsmanimenetluse algatamine). Lisaks tõstasite küsimuse Jõelähtme Vallavolikogu 15.01.2015 vastu võetud määruse nr 36 „Jõelähtme valla ehitusmäärus” (edaspidi *ehitusmäärus*) kooskõlast põhiseadusega. Seda põhjusel, et ehitusmääruse §-st 6 ei selgu, et vallavalitsus oleks planeeringu algatamise otsustamisel kohustatud arvesse võtma ja kaaluma detailplaneeringust huvitatud kodaniku erahuvi ning seda, kuidas mõjutab võimalik planeeringu algatamisest keeldumine kinnistu omanike põhiõigusi.

Mis puudutab Jõelähtme Vallavalitsuse [] korraldust nr [] detailplaneeringu algatamisest keeldumise kohta, siis tuleb esmalt märkida, et keeldumise otsus on käsitatav haldusaktina, mis on vaidlustatav halduskohtus tühistamiskaebuse esitamisega. Vastavalt halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõikele 1 võib esitada kohtule tühistamiskaebuse 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates. Õiguskantslerile teadaolevalt ei ole Te kasutanud võimalust detailplaneeringu algatamisest keeldumist vaidlustada. Õiguskantsleri seaduse § 25 lg 3 p 4 alusel võib õiguskantsler jätta avalduse läbi vaatamata, kui isikul on võimalus esitada vaie või kasutada muid õiguskaitsevahendeid või kui isik jättis sellise võimaluse kasutamata. Sellest tulenevalt ei algata õiguskantsler hetkel Teie avalduse alusel menetlust Jõelähtme Vallavalitsuse korralduse osas, millega keelduti detailplaneeringut algatamast.

Eeltoodud seisukohast eraldiseisvalt tuleb siiski tõdeda, et kuigi planeerimisseaduse § 10 lõikest 1 lähtuvalt võib igaüks teha detailplaneeringu koostamise algatamise ettepaneku, ei tulene sellest sättest siiski kohaliku omavalitsuse kohustust detailplaneering tingimata algatada. Detailplaneeringu algatamine on kohaliku omavalitsuse kaalutusotsus ning selles küsimuses on kohalikul omavalitsusel avar kaalutusruum. Sellega haakuvalt on planeeringu algatamisest keeldumise otsuse kohtuliku kontrolli ulatus piiratud. Kohus saaks peajasjalikult kontrollida seda, ega kohalik omavalitsus ei ole ilmselgelt väljunud kaalutusruumi piiridest, kuid ei saaks asuda otsuse kontrollimisel kohaliku omavalitsuse asemele, kirjutades viimasele ette, millised on

otstarbekad ja sobilikud planeerimislahendused. Seejuures võib planeeringu algatamisest keeldumist kaalutlusel, et see eeldaks juba kehtiva üldplaneeringu muutmist – asjaolu, millele viidatakse ka Jõelähtme Vallavalitsuse korralduse nr [] punktides 2.1 ja 2.2 – pidada asjakohaseks.¹

Tõstataste ka küsimuse Jõelähtme ehitusmääruse § 6 kooskõlast põhiseadusega, kuna nimetatud säte ei näe ette kohustust planeeringu algatamisest keeldumisel avalike huvide kõrval ka erahuve kaaluda. Tuleb märkida, et taoline kaalumise kohustus tuleb kohalikule omavalitsusele juba haldusmenetluse seadusest (§ 4) ning selle (konkretiseeritud kujul) ehitusmäärusesse ümber kirjutamata jätmise ei muuda seda kohustust olematuks ega ehitusmäärust ennast põhiseadusvastaseks.

Eeltoodud järelduste valguses lõpetab õiguskantsler Teie avalduse menetlemise.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Merike Saarmann 6938414
Merike.Saarmann@oiguskantsler.ee

¹ Vt RKHKo 27.01.2010, nr 3-3-1-79-09, p 14.